

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 68/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2008 prerokoval sťažnosť Mgr. M. B., P., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 24/2007 z 12. septembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. M. B. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 11. januára 2008 doručené podanie Mgr. M. B., Prešov (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 24/2007 z 12. septembra 2007 (ďalej len „rozsudok z 12. septembra 2007“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že najvyšší súd rozsudkom z 12. septembra 2007 nevyhovел odvolaniu sťažovateľa a potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Cbsi 59/2005-43 z 8. decembra 2006 (ďalej len „rozsudok z 8. decembra 2006“), ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľa na určenie pravosti prihlásenej pohľadávky v sume 239 476 Sk. Krajský súd v odôvodnení predmetného rozsudku uviedol, že návrh sťažovateľa nie je právne opodstatnený, keďže *„nie je veriteľom úpadcu, pretože vlastníctvo akcií predstavuje práva akcionára ako spoločníka podieľať sa na riadení spoločnosti, jej zisku a na likvidačnom zostatku po zrušení spoločnosti likvidáciou... Povinnosť nahradiť škodu vzniká splnením zákonom stanovených podmienok, ktorými sú vznik škody, porušenie povinnosti zo záväzkového vzťahu a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením záväzkovej povinnosti a nepreukázanie existencie liberačného dôvodu tým, kto škodu spôsobil. V danom prípade nebol preukázaný vznik škody, teda ani zodpovednosť odporcu, nakoľko nejde o záväzkový vzťah tak, ako to má na mysli ust. § 373 a nasl. Obchodného zákonníka“*.

Najvyšší súd v rozsudku z 8. decembra 2006 potvrdil právny názor krajského súdu, keď uviedol: *„Súd prvého stupňa správne ustálil, že navrhovateľ nie je veriteľom úpadcu, lebo nemá voči nemu pohľadávku.“*

Sťažovateľ ďalej uviedol, že najvyšší súd pri rozhodovaní o jeho odvolaní proti rozsudku krajského súdu z 8. decembra 2006 pochybil najmä tým, že:

- nedostatočne preskúmal skutkový stav danej veci, keď nepreveril dôsledne skutočnosti za akých *„spoločnosť VÚB Kupón, investičný fond, a. s. Bratislava vznikol a za akých okolností táto spoločnosť sa dostala do konkurzu. Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sa zlegalizoval nekalý postup tejto spoločnosti, ktorá napáchala krivdy na akcionároch“*,

- nevykonal nápravu, ale potvrdil rozsudok krajského súdu z 8. decembra 2006, čím mu bolo odopreté *„vlastnícke právo k finančnej čiastke vo výške 227 260 Sk“*,

- aplikoval výklad dotknutých právnych noriem v odvolacom konaní ústavne nesúladným postupom, čo má za priamy následok porušenie jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom vo veci jeho sťažnosti takto rozhodol:

„Rozsudkom Najvyššieho súdu SR 2 Obo 24/2007 z 12. septembra 2007 bolo porušené právo sťažovateľa vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a z čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a právo sťažovateľa na vlastníctvo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy SR.

Rozsudok Najvyššieho súdu SR 2 Obo 24/2007 z 12. septembra 2007 sa zrušuje a vec sa vracia na nové konanie.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 000,- Sk.

Zároveň žiadam priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 000,- Sk a to z dôvodu, že v rámci kupónovej privatizácie som poskytol spoločnosti VÚB KUPÓN, investičný fond, a. s. Bratislava v roku 1997 finančné prostriedky vo výške 27 100,- Sk. S týmito prostriedkami nedisponujem do dnešnej doby.”

Sťažovateľ zároveň požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu z dôvodu nepriaznivých finančných a majetkových pomerov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy) tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2, čl. 152 ods. 4 ústavy).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené

závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že jej predmetom bolo namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozsudkom najvyššieho súdu z 12. septembra 2007, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu z 8. decembra 2006 a súčasne ďalším výrokom žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. K porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť predovšetkým tým, že najvyšší súd nedostatočne preskúmal skutkový stav predmetnej veci - skutočnosti, za akých spoločnosť VÚB KUPÓN, investičný fond, a. s., Bratislava, vznikla, a dôvody, prečo sa žalovaný dostal do konkurzu, nezrušil rozsudok krajského súdu z 8. decembra 2006 a aplikoval výklad dotknutých právnych noriem vo svojom rozhodnutí ústavne nesúladným spôsobom.

V konaní o určenie pravosti pohľadávky je úlohou všeobecného súdu preskúmať dôvodnosť, resp. nedôvodnosť popretia pohľadávky, t. j. či pohľadávka sťažovateľa uplatnená v rámci konkurzného konania voči žalovanému naozaj existovala, čo sa týka pravosti, resp. právneho dôvodu jej vzniku, ako aj jej výšky a poradia. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ si v predmetnom konaní uplatnil súhrnne pohľadávku, ktorá predstavovala jeho nárok voči žalovanému na vyplatenie ceny jeho akcií, dividendy za roky 1998 až 2003, a okrem toho aj nárok na vyplatenie úroku z omeškania zo sumy nevyplatennej dividendy sťažovateľa.

Najvyšší súd vo vzťahu k nároku sťažovateľa na vyplatenie ceny akcií vo svojom rozhodnutí vychádzajúc z listinných dôkazov (zmluvy o obstaraní kúpy zaknihovaných papierov zo 6. augusta 1997 a 26. novembra 1997, ako aj fotokópie výpisu z účtu majiteľa cenných papierov) konštatoval, že sťažovateľ bol majiteľom uvedených akcií, a následne s poukazom na ustanovenie § 176a Obchodného zákonníka dospel k záveru, že *„Právo akcionára na vyplatenie zaplatenej sumy za akcie nepatrí k právam akcionára a povinnostiam akciovej spoločnosti a toto právo nie je dané dohodou zmluvných strán.*

Z tohto dôvodu nárok žalobcu na zaplatenie ceny akcií vo výške 190 000 Sk nie je dôvodný“.

Vo vzťahu ku v predmetnom konaní uplatnenému nároku sťažovateľa na vyplatenie dividendy za roky 1998 až 2003 najvyšší súd vo svojom rozhodnutí poukázal na ustanovenie § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka a následne uviedol: *„V zmysle citovaného zákonného ustanovenia žalobca v konaní nepreukázal vznik nároku na vyplatenie dividendy za roky 1998 až 2003, keď nepreukázal, že rozhodnutím valného zhromaždenia akciovej spoločnosti táto určila podiel na zisku a spôsob jeho rozdelenia za príslušné roky akcionárom. Z tohto dôvodu ani časť pohľadávky uplatnenej žalobcom vo výške 31 920 Sk ako dividendy za roky 1998 až 2003 nie je dôvodne uplatnená.“*

K nároku sťažovateľa na vyplatenie úroku z omeškania zo sumy dividendy za roky 1998 až 2003 najvyšší súd vo svojom rozhodnutí uviedol: *„Nárok žalobcu uplatnený vo výške 17 556 Sk titulom úroku z omeškania z nevyplatenej dividendy nebol uplatnený v konkurznom konaní v prihláške žalobcu, preto nie je možné v zmysle citovaného ust. § 23 ods. 2 ZKV na túto uplatnenú časť pohľadávky žalobcu v tomto konaní prihliadať a prejednať určenie jej pravosti, výšky a poradia.“*

Ústavný súd konštatuje, že po oboznámení sa s obsahom rozsudku z 12. septembra 2007 dospel k záveru, že najvyšší súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Vo svojom rozhodnutí uviedol, ktoré skutočnosti považoval na základe vykonaného dokazovania za preukázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval a zároveň uviedol ustanovenia príslušných právnych predpisov, podľa ktorých zistený skutkový stav posúdil.

V rámci sťažnosti uvedenú námietku sťažovateľa, podľa ktorej predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu považuje za nesprávne, pretože sa v ňom nevysporiadal so skutočnosťami za akých spoločnosť VÚB KUPÓN, investičný fond, a. s., Bratislava, vznikla a s dôvodmi vyhlásenia konkurzu na žalovaného, možno s prihliadnutím k predmetu tohto konania, ktorým bolo určenie pravosti pohľadávky, považovať za právne irelevantnú.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa, podľa ktorých najvyšší súd v predmetnom konaní pochybil, keď nezrušil rozsudok krajského súdu z 8. decembra 2006, ústavný súd pripomína, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. (IV. ÚS 252/04)

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že po oboznámení sa s obsahom rozsudku z 12. septembra 2007 dospel k záveru, že rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné vo vzťahu k sťažovateľom označeným právam podľa ústavy a dohovoru.

Vzhľadom na uvedené bolo preto potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú a vzhľadom na túto skutočnosť bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 21. februára 2008